

אומדן כלכלי לעלויות הזנות במדינת ישראל

20 באוגוסט 2017

נכתב על ידי צוות הקליניקות הכלכליות, בית הספר טיומקין לכלכלה, המרכז
הבינתחומי הרצליה:

אספו נתונים, ניתחו וכתבו הסטודנטיות שני חליוא ואור טנדלר

בהנחיית עו"ד הילה שמע חיינר

ובליווי אקדמי של ד"ר טלי רגב

האומדן נכתב בשיתוף פעולה עם **Social Finance Israel**

בהנחיית עמנואל בוחבוט (R&D Director)

ועומר שניר (Associate)

כשלב מקדים להפעלת אג"ח חברתית ראשונה בתחום

תוכן עניינים :

1. תקציר מנהלים 2

2. מבוא..... 4

3. היקף ומאפייני הזנות בישראל 5

4. מתודולוגיה 6

5. פירוט האומדן וחישוביו בחלוקה לצירים 7

5.1. צירי האומדן המצומצם 7

5.1.1. ציר הרווחה 7

5.1.2. ציר עלויות פשיעה וחוק 11

5.1.3. ציר המיסים 15

5.2. תוספות צירי העלויות לאומדן הכולל 18

5.2.1. תוספות מציר הרווחה 18

5.2.2. ציר הבריאות 19

6. עלויות אישיות 30

7. סיכום ומסקנות 32

8. הצגת צוות העבודה על המחקר 34

9. ביבליוגרפיה 35

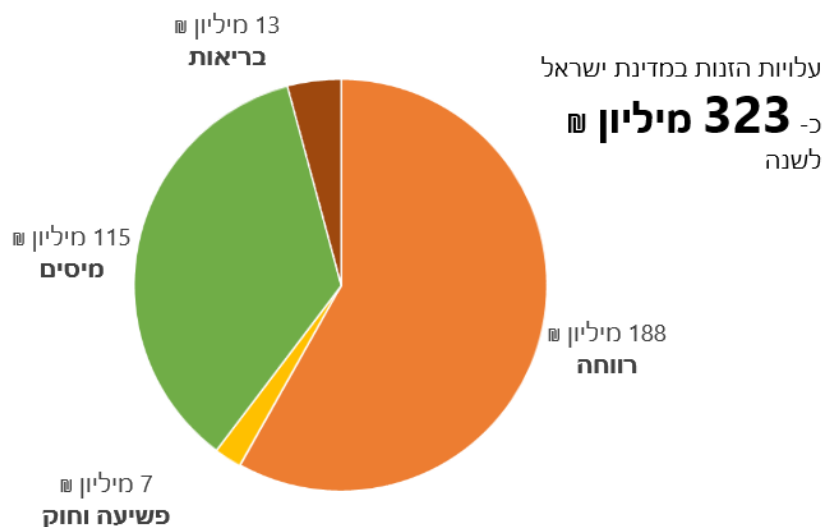
10. נספחים 38

1. תקציר מנהלים

זנות מוגדרת כפעולה בה אדם מקיים יחסי מין עם אחר תמורת כסף או אתגן (אלמוג, 2008 ; Overall, 1992). הזנות חושפת את הנמצאים בה לאלומות ולתקיפות מיניות, הכנעה, פלישה לגוף, עינויים גופניים, עבדות כלכלית, הפליה, חסך בחינוך ועוד. כמו כן, הזנות יוצרת שכבות של שליטה ומעמדות, דבר המשפיע על רבדים שונים באוכלוסייה (Farley et al., 1998). מעבר להשלכות האישיות הקשות על הנשים בזנות, ישנן ההשלכות החברתיות והכלכליות המשפיעות על כלל האוכלוסייה. למעשה, תופעת הזנות מהווה נושא חברתי אשר יוצר עלויות רבות למשק ולממשלה.

נכון להיום, לא קיים בישראל אומדן לכלל עלויות הזנות במדינה. במסמך זה, יובאו להלן **ניתוח ופירוט כלל העלויות שנושאת עמה תופעת הזנות במדינת ישראל**. האומדן הכלכלי בוצע לבקשת Social Finance Israel (להלן SFI), כשלב מקדים ליצירת אג"ח חברתית על ידם. אג"ח חברתית הינו כלי כלכלי חדשני שיאפשר פיתוח ומימוש תכניות שיקום לטיפול וצמצום תופעת הזנות. על מנת להוציא אג"ח מסוג זה לפועל יש לבחון האם למשק ולממשלה יש עלויות שניתן יהיה לחסוך בעזרת תכנית שיקום אפקטיבית.

במסגרת עבודה זו יוצגו שני אומדנים מקבילים: **אומדן מצומצם**, שיציג את העלות שגובה תופעת הזנות מהממשלה בלבד ו**אומדן כולל** אשר יציג את כלל העלויות שגובה תופעת הזנות מהממשלה (באומדן המצומצם) בתוספת עלויות משקיות אחרות. לצורך אומדן זה נדרש מחקר מקיף אודות התופעה, אשר כולל: עריכת ראיונות עם גורמים מקצועיים, סקירה ספרותית רחבה, איסוף וניתוח נתונים וביצוע אומדני משנה. באומדן שלהלן ישנה התייחסות הן לעלויות הישירות והן לעלויות העקיפות הנובעות מתופעת הזנות. העלויות הישירות מתייחסות להוצאות השנתיות של ממשלת ישראל בגין הטיפול בזנות, בעוד העלויות העקיפות, מתייחסות לכספים שיתווספו להכנסות הממשלה במידה שהתופעה תטופל. האומדן חולק לארבעה צירים מרכזיים: ציר הרווחה, ציר הבריאות, ציר המסים וציר עלויות פשיעה וחוק. כיום, קיימות מספר תכניות ממשלתיות ייעודיות לטיפול בזנות שתקציבן הכולל עומד על כ-11 מיליון ש"ח. תכניות אלה נמצאות ברובן תחת משרד הרווחה והשירותים החברתיים. אולם ממצאי האומדן המצומצם מראים כי **העלויות הממשלתיות השנתיות בישראל עקב תופעת הזנות מוערכות לכל הפחות בכ-300 מיליון ש"ח. האומדן הכולל מציג סכום גבוה מזה העומד על כ-323 מיליון ש"ח**. להלן חלוקת העלויות של האומדן הכולל:

על פי חישוב זה, העלות השנתית הממוצעת עבור כל אישה בזנות הינה כ-27 אלף שקלים. תוספת מעניינת לאומדן זה הינה אומדן עלויות אישיות, המנסה להעריך את איכות החיים של אישה בזנות על בסיס אומדן התוספת הפוטנציאלית להכנסה הפנויה שלה (פרק 6). לנוכח העלויות הגבוהות אשר הממשלה נושאת בהן בעקבות תופעת הזנות, ההמלצה העיקרית של מסמך זה הינה להפעיל איגרת חוב חברתית לטיפול בתופעת הזנות. שימוש בכלי זה עשוי לסייע בגיבוש ידע טיפולי חדשני ואפקטיבי בנושא וכך לתרום לפתרון לבעיה ארוכת שנים אשר משפיעה על רבדים שונים באוכלוסייה ובפרט על אוכלוסיית הנשים בזנות.

2. מבוא

המניעים והגורמים להימצאות נשים במעגל הזנות הינם רבים ומגוונים. על פי מחקרים רבים שנעשו אודות נשים הנמצאות במעגל הזנות, נמצא כי מרביתן נפלו קורבן להתעללות מינית או הזנחה קשה בילדותן והחלו את חיי הזנות בהיותן בגילאי 12-17 (הרמל, מאיר וקופפר, 2010). התפיסות החברתיות שמלוות תופעה זו מוסיפות למורכבות הבעיה. אמנם בהרבה מן המקרים הכניסה לחיי הזנות נובעת ממניעים של מצוקה כלכלית, אך בניגוד להנחות המקובלות, הזנות היא שמביאה בסופו של דבר למצוקה כספית וניתוק ממעגלי החיים הנורמטיביים. ההתמודדות עם תופעת הזנות במדינת ישראל כרוכה בעלויות רבות וגבוהות של המדינה וגורמים נוספים בה. בין אם מדובר בעלויות של טיפולים בריאותיים, עלויות גמילה מסמים או עלויות רווחה – מדובר בסכומים והוצאות משמעותיים היוצאים מכיסה של המדינה. כמו כן, לתופעת הזנות קיימות הוצאות ישירות, כמו תקציבי ממשלה לתכניות ייעודיות לטיפול בזנות, והוצאות עקיפות, הבאות לידי ביטוי באובדן מיסים וכדומה.

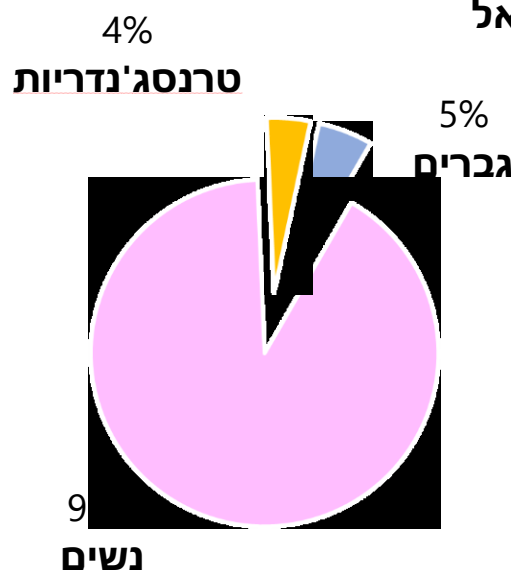
במסגרת עבודה זו תיבחן העלות הכלכלית הכוללת של תופעת הזנות במדינת ישראל. מטרת בניית האומדן הינה איגום וניתוח המידע הנדרש להבנת העלויות הכרוכות בתופעה.

חשוב לציין כי הלשון הנקטת במסמך תהיה לשון נקבה, כיוון שרוב הנמצאים בזנות הינן נשים, אולם לרוב הכוונה היא לשני המינים.

3. היקף ומאפייני הזנות בישראל

על מנת לאמוד את היקף תופעת הזנות ומאפייניה במדינת ישראל, בוצע על ידי משרד הרווחה והמשרד לבטחון פנים דו"ח הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (סנטו וכרמלי, 2016), להלן יקרא הסקר הלאומי. על פי ממצאי דו"ח הסקר הלאומי, בשנת 2014 נאמד היקף האנשים שנמצאו במעגל הזנות בכ-11,190 עד 12,040. מתוך אומדן זה 10,640-11,470 (כ-95%) הן נשים, ו-550-570 (כ-5%) הם גברים. מבין הנשים, 9,670-10,210 (89%) הן בגירות, ובין 970 ל-1,260 (כ-11%) הן קטינות. מבין הגברים, בין 520 ל-530 הם בגירים (כ-93%) ובין 30 ל-40 (כ-7%) הם קטינים. מבין הנשים הבגירות בין 9,190 ל-9,700 (כ-95%) הן נשים שנולדו כנשים ובין 460-510 (כ-5%) הן טרנסג'נדריות.

חלוקת הנמצאים בזנות במדינת ישראל

רצון ויכולת פיסית ורגשית לצאת ממעגל הזנות

ישנם מניעים וגורמים רבים להימצאות נשים במעגל הזנות ועל כן תופעה זו הינה מורכבת ולא פשוטה. מהמחקר שנעשה בסקר, עולה כי **76% מהנשים הצהירו כי היו מעוניינות לצאת ממעגל הזנות**. יחד עם זאת, הסקר מצביע על פערים משמעותיים בין השאיפה של אותן נשים לצאת ממעגל הזנות לבין אמונתן ביכולתן לעשות זאת. חלקן ציינו (20% מהנשים) כי מה שיסייע להן לצאת ממעגל הזנות היא עבודה רווחית אחרת. חלק אחר (19% מהנשים) דיווחו כי קבלת תשלום קבוע (לדוגמא, קצבה או סיוע כלכלי אחר) הוא שיעזור להן לצאת מן הזנות. כמו כן, 17% מהן הצביעו על השגת תשלום חד פעמי או טיפול בחובות כדבר שיסייע להן לצאת מהזנות. מסקר זה עולה כי נשים בזנות זקוקות לסיוע חיצוני על מנת לצאת ממעגל זה.

הרצון של הנשים לצאת ממעגל הזנות לצד העלויות שתופעת הזנות יוצרת למדינה ולגורמים נוספים בה, כפי שיפורטו להלן במסמך זה, עשויים להוות גורמים תומכי החלטה בשיקולי קובעי המדיניות בנושא.

4. מתודולוגיה

באומדן כלכלי זה ממופות כלל העלויות הישירות - כספים אשר יחסכו למדינה, וכלל העלויות העקיפות - כספים אשר יתווספו לקופת המדינה. כמו כן, יוצגו העלויות הכוללות של תופעת הזנות לצד העלויות פר אישה. האומדן חולק לארבעה צירים מרכזיים:

1. ציר הרווחה
2. ציר הבריאות
3. ציר המסים
4. ציר עלויות פשיעה וחוק

בניית הצירים נעשתה על בסיס סקירת ספרות רחבה וקיום שיחות עם גורמים הרלוונטיים לכל תחום. אחד הקווים המנחים לכל אורך המחקר היה ביצוע הערכות שמרניות. בכל עלות שנכנסה לאומדן נבחרו הערכים הנמוכים-בינוניים וזאת על מנת לוודא כי לא נעשו הערכות יתר. חשוב לציין כי עד היום לא נעשה אומדן כלכלי מקיף אשר בדק את העלות הכוללת של הזנות במדינת ישראל על כלל רבדיה. בחלק מהתחומים קיימים נתונים כלליים אודות התופעה אך בתחומים רבים אחרים קיימים נתונים חלקיים בלבד, בשל חוסר בתיעוד וקושי בזיהוי נשים בזנות באופן מובחן מנשים אחרות הנזקקות לשירותים דומים של המדינה. לשם גישור על פערים אלה, הוצבו הנחות מבוססות על מקורות אקדמאים, [אומדן מקיף שנעשה בצרפת](#) וראיונות עומק עם גורמים מוסמכים בתחום, שאפשרו לכמת את הנתונים לכדי מספר כולל.

בעבודה זו יוצגו שני אומדנים מקבילים:

1. אומדן מצומצם: אומדן אשר יציג רק את העלויות היוצאות באופן ישיר ממשרדי הממשלה השונים, בניכוי התקציבים הניתנים לתכניות ייעודיות בתחום (ניתן יהיה להכליל עלויות תקציבים אלה במידה שתופעת הזנות תמוגר לחלוטין. בכל מקרה אחר ההנחה היא שתקציבים אלה ימשיכו לעמוד לטובת הנמצאות בזנות).
2. אומדן כולל: אומדן אשר יציג את כלל העלויות שגובה תופעת הזנות הן מהממשלה והן מגופים אחרים.

העלויות אשר לא נכללו באומדן המצומצם הינן:

- א. כלל התקציבים הניתנים לתכניות אשר נועדו לטפל בתופעת הזנות. התכניות הינן:
 - תקציב משרד הרווחה לתכנית הבין-משרדית לטיפול בצעירות ונשים במעגל הזנות. תקציב התכנית נועד להפעלת שלושה פרויקטים עירוניים המסייעים בשיקום נשים ונוער בזנות: סלעית, אופק נשי ומרכז "בשבילך".
 - תקציב משרד הרווחה להפעלת "תכנית הלב" של עמותת עלם. תכנית זו מתמקדת בטיפול ומניעת ניצול מיני מסחרי בקרב בני נוער וצעירים.
 - תקציב הניתן לעמותת "הופכות את היוצרות" על ידי ביטוח לאומי. עמותת זו פועלת לשיקום והעצמה אישית של הנמצאות במעגל הזנות באמצעות סטודיו אופנה.
- ב. עלויות הקשורות לתחום הבריאות. במדינת ישראל הגוף המשלם באופן ישיר עבור עלויות אלו הן למעשה קופות החולים השונות ולא הממשלה, אשר מתקצבת אותן בהתאם להיקף המבוטחים. חשוב לציין, שלתופעת הזנות עלויות כבדות בהקשר בריאות (התמכרויות, לידות, הפלות, טיפולים

גניקולוגיים, אשפוזים, טראומה, פניות למיון ועוד). ביצוע אומדן איכותי בהקשר זה מחייב שיתוף נתונים מצד קופות החולים ויכול להוות מחקר המשך לעבודה זו.

5. פירוט האומדן וחישוביו בחלוקה לצירים

*לנוחיות הקוראים המספרים המוצגים בחישובים מטה הינם מעוגלים.

5.1. צירי האומדן המצומצם

להלן יובא פירוט שלושת הצירים המרכיבים את האומדן הנוגע לעלויות אשר יוצאות מכיסם של משרדי הממשלה בלבד. שלושת הצירים הינם:

1. ציר הרווחה
2. ציר עלויות פשיעה וחוק
3. ציר המיסים

5.1.1. ציר הרווחה

מבדיקות שנערכו במסגרת המחקר, עלה כי עלויות הרווחה בגין נשים בזנות באות לידי ביטוי בעיקר בתקציבים ייעודים אשר אינם כלולים באומדן המצומצם (ראו הסבר בפרק 4, מתודולוגיה). בנוסף, בשונה מנשים אחרות החיות בעוני, הרוב המכריע של הנשים בזנות אינן מקבלות קצבאות הבטחת הכנסה או השלמת הכנסה משום שהן אינן עומדות בדרישה הקבועה בחוק לפיה על מקבלי קצבאות להתייבב מידי שבוע בשירות התעסוקה.¹

לעומתן, ילדיהן זכאים, ולרוב מקבלים, את השירותים השונים שמציע משרד הרווחה והשירותים החברתיים. כך ניתן למצוא שמרבית ילדי הנשים בזנות נמצאים בטיפול מערכת הרווחה, נכנסים ונשלחים לפנימיות, משפחות אומנה, הליכי אימוץ ועוד. ציר זה נועד לאמוד את כלל העלויות הנ"ל.

העלויות הנוגעות לציר הרווחה עומדות על כ-177 מיליון ש"ח בשנה (כ-15,000 פר אישה בזנות). סכום זה מהווה כ-59% מסך העלויות הנוגעות לזנות במדינת ישראל.

להלן דרך החישוב המלאה של ציר הרווחה:

במקרים רבים העיסוק בזנות מזמין סיכונים עבור הנשים בזנות וילדיהן ומכאן הדרך להשמה חוץ ביתית עשויה להיות יחסית מהירה. במקרים אלו, נכנס לתמונה משרד הרווחה והשירותים החברתיים, אשר בוחן את המקרה לעומק ובוחר באיזו תצורה של השמה חוץ ביתית ניתן יהיה למקם את הילד - פנימיות, אימוץ, משפחות אומנה וכדומה. על מנת לחשב את עלויות ההשמה החוץ ביתית עבור ילדי הנשים בזנות, נעשה באומדן זה שימוש בסקר הלאומי לתופעת הזנות בישראל (סנטו וכרמלי, 2016). השלב הראשון היה לאמוד את מספר הילדים של הנשים בזנות, ולשם כך, נלקחו הנתונים הבאים מתוך הסקר:

¹ מיעוט נשים הנמצאות במרכזי שיקום מצליחות בתקופת הזמן בה שוהות שם לקבל קצבאות אלה מביטוח לאומי. נשים אלה מצליחות, בסיוע העובדות במרכזים אליהן פנו, להוכיח התמכרות לסמים או אלכוהול או שיקום תעסוקתי, ואזי לקבל את הפטור מהתייצבות בלשכת התעסוקה. הוכחה זאת מצריכה אישור על ידי משרד אבחון מוסמך, כפי שמוגדר על ידי המוסד לביטוח לאומי. אמנם לפי הסקר הלאומי מדובר על כ-29% מהנשים בזנות שמדווחות על פנייה למסגרת טיפולית, אולם ניתן ללמוד מהסקר עצמו שלרוב מדובר במסגרות אליהן הן מגיעות לטיפול לפי צורך בשונה ממרכז שיקום לאורך זמן.

טבלה מס' 1: חישוב מספר הילדים של הנשים בזנות		
מספר		נושא
10,960		מס' הנשים בזנות (לא כולל גברים וטרנסג'נדרים)
מספר הילדים	אחוז הנשים	התפלגות מס' הילדים של הנשים בזנות
0	38%	
1	28%	
2	23%	
3	11%	
11,727		סה"כ ילדים לנשים בזנות

המספר הכולל של ילדי הנשים בזנות התקבל על ידי החישוב הבא:

$$10,960 * (1 * 28\% + 2 * 23\% + 3 * 11\%) = 11,727$$

*כיוון שלא קיימים נתונים על מספר גבוה יותר של ילדים ועל מנת לבצע חישוב שמרני, ההתייחסות לנשים שלהן יותר משלושה ילדים היא כאל אימהות לשלושה ילדים בלבד.

מנתונים של משרד הרווחה (כרמלי, כרמלי ואברמוביץ', 2016) התקבלה התפלגות סוגי ההשמה החוץ ביתית השונים בקרב ילדי הנשים בזנות. באמצעות התפלגות זו חושבו העלויות על פי שלושת סוגי השמה:

- **משפחות אומנה** – משפחות אומנה היא משפחה המקבלת לביתה ילד כסידור זמני, מתוך מטרה לתרום להתפתחותו הרגשית, החינוכית והגופנית. סידור האומנה נמשך עד לחזרתו של הילד להוריו הביולוגיים או עד הגיעו של הילד לגיל 18 (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2017).

טבלה מס' 2: משפחות אומנה		
מקור	נתון	נושא
מחקר הערכה לתכנית הבין משרדית לטיפול בנשים ובצעירות במעגל הזנות (כרמלי, כרמלי ואברמוביץ', 2016)	13%	אחוז הילדים לנשים בזנות שנשלחים למשפחות אומנה
שיחה טלפונית עם גברת דליה לב-שדה, מנהלת השירות לילד ולנוער (השיחה נערכה בתאריך - 23/5/17)	4,000	עלות חודשית להשמת ילד במשפחת אומנה
הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (סנטו וכרמלי, 2016) - ראה טבלה מס' 1	11,727	סך הילדים של הנשים בזנות
	₪ 73,177,728	סה"כ עלות שנתית להשמת ילדי הנשים בזנות במשפחת אומנה

סך העלות השנתית להשמת ילדי הנשים בזנות במשפחות אומנה חושבה בצורה הבאה :

$$13\% * 4,000 * 11,727 * 12 = 73,177,728$$

- **פנימיות** פנימייה היא בית ספר או מוסד חינוכי המספק מקום מגורים זול לחניכיו ולמוריו. תלמידי הפנימיות לעתים מבלים את מרבית שנות ילדותם והתבגרותם בפנימייה, הרחק מהוריהם (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2017).

טבלה מס' 3 : פנימיות		
מקור	נתון	נושא
מחקר הערכה לתכנית הבין משרדית לטיפול בנשים ובצעירות המעגל הזנות (כרמלי, כרמלי ואברמוביץ', 2016)	8%	אחוז הילדים לנשים בזנות שנשלחים לפנימיות
שיחה טלפונית עם גברת דליה לב-שדה, מנהלת השירות לילד ולנוער (השיחה נערכה בתאריך 23/5/17)	9,000	עלות חודשית להשמת ילד בפנימייה
הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (סנטו וכרמלי, 2016) - ראה טבלה מס' 1	11,727	סך הילדים של הנשים בזנות
	₪ 101,323,008	סה"כ עלות שנתית להשמת ילדי הנשים בזנות בפנימייה

סך העלות השנתית להשמת ילדי הנשים בזנות בפנימיות חושבה בצורה הבאה :

$$8\% * 9,000 * 11,727 * 12 = 101,323,008$$

- **משפחות אימוץ** - התקציב הכולל של משרד הרווחה לשירות למען הילד נועד למימון פעולות טרם מסירת הקטין לאימוץ: בדיקות מסוגלות להורה המאמץ, בדיקות רפואיות לקטין, השמתו בבית ילדים, מימון סיוע למשפחות מאמצות באמצעות סבסוד טיפולים למשפחה ולקטין ועוד (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2017). בניגוד לסוגי ההשמה האחרים, הליך השמת ילד במשפחת אימוץ נושא עלות חד פעמית בלבד. על מנת להפוך עלות זו לעלות שנתית, בוצע החישוב הבא :

עלות הליך אימוץ X אחוז ילדי הנשים בזנות אשר נשלחים לאימוץ X ממוצע שנתי של מספר הילדים אשר נולדים לאישה בזנות

ראשית, על מנת לחשב את עלויות האימוץ השנתיות פר הליך, נעשה שימוש במסמך סקירת השירותים החברתיים (הירשפלד וסגל, 2014), אשר התפרסם על ידי משרד הרווחה :

טבלה מס' 4 : חישוב עלויות הליך אימוץ	
נתון	נושא
20,918,000 ₪	סה"כ תקציב האימוץ השנתי נכון לשנת 2014
372	מספר הילדים שאומצו בשנת 2014
56,231 ₪	עלות הליך אימוץ שנתית

סך העלות השנתית של הליך אימוץ חושבה בצורה הבאה :

$$\frac{20,918,000}{372} = 56,231$$

בהיעדר נתונים, חישוב הממוצע השנתי של מספר הילדים אשר נולדים לנשים בזנות מתבסס על ההנחה כי קצב הגידול השנתי של הילודה בקרב נשים בזנות זהה לקצב הגידול השנתי של הילודה בקרב נשים יהודיות לא חרדיות. זאת משום שקצב הגידול של הילודה בקרב החרדים והערבים הוא גדול משל יתר האוכלוסייה. להלן החישוב שבוצע על בסיס הנחה זו :

טבלה מס' 5 : ממוצע מספר הילדים השנתי שנולדים לנשים בזנות		
מקור	נתון	נושא
בהיעדר נתונים מבוססים, נתון זה מתבסס על הערכתו של פרופסור צבי אקשטיין	1.3%	קיצוב הגידול השנתי בקרב נשים יהודיות לא חרדיות 2016
הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (סנטור וכרמלי, 2016)	10,960	מספר נשים בזנות
	142.5	ממוצע מספר הילדים השנתי שנולדים לנשים בזנות

$$1.3\% * 10,960 = 142.5$$

לבסוף, על מנת להגיע לסך העלות השנתית פר הליך אימוץ בקרב ילדי הנשים בזנות נעשה שימוש בהתפלגות סוגי ההשמה החוץ ביתית :

טבלה מס' 6 : חישוב כולל לעלויות האימוץ		
מקור	נתון	נושא
מחקר הערכה לתכנית הבין משרדית לטיפול בנשים ובצעירות המעגל הזנות (כרמלי, כרמלי ואברמוביץ', 2016)	25%	אחוז הילדים לנשים בזנות הנשלחים לאימוץ
ראה טבלה מס' 4	56,231 ₪	עלות שנתית של הליך אימוץ

ראה טבלה מס' 5	142.5	ממוצע מספר הילדים השנתי שנולדים לנשים בזנות
	2,002,955 ₪	סה"כ עלות שנתית להליכי האימוץ בקרב ילדי הנשים בזנות

סך העלות השנתית להליכי האימוץ בקרב ילדי הנשים בזנות חושבה בצורה הבאה :

$$25\% * 56,231 * 142.5 = 2,002,955$$

טבלה מס' 7 : סיכום עלויות ההשמה החוץ ביתית – ציר הרווחה	
מספר	סעיף
73,177,728 ₪	משפחות אומנה
101,323,008 ₪	פנימיות
2,002,955	אימוץ
176,503,691 ₪	סה"כ

נציין עוד ששיעור ההשמה החוץ ביתית גבוה במאות אחוזים עבור ילדי אישה בזנות, לעומת האוכלוסייה הכללית. ולכן העלויות מעלה משקפות היטב את העלות התוספתית הכרוכה בהשמת ילדי הנשים בזנות לעומת ההשמה של ילדים מכלל האוכלוסייה.²

5.1.2. ציר עלויות פשיעה וחוק

ציר זה הינו ציר חשוב ומרכזי בעריכת האומדן בייחוד בשל הביקורת הציבורית הקיימת בכל הקשור להתייחסות הממסד וגופיו השונים כלפי תופעת הזנות ואכיפתה. על פי החוק הישראלי, הזנות כשלעצמה אינה מהווה עבירה פלילית. יחד עם זאת, קיימות מספר פעולות הקשורות בזנות שהחוק הישראלי מגדיר כעבירות: סרסרות למעשי זנות, הבאת אדם לעיסוק בזנות, ניהול בתי בושת, ניצול קטינים לזנות, פרסום שרותי זנות, סחר בבני אדם לעיסוק בזנות ועוד (לוטן, 2006).

מהאגף לחקירות ומודיעין של המשטרה התקבלו נתונים אודות פתיחה וסגירה של תיקים הקשורים לעבירות סחר בנשים וזנות (ראה נספח ב'). הנתונים שנמסרו רלוונטיים לשנים 2012-2015. העבירות שנכללו במסמך שנמסר הינן: סרסרות לזנות, הבאת אדם לעיסוק בזנות, ניהול בתי בושת, פרסום שרותי זנות וסחר בבני אדם לעיסוק בזנות. הנתונים במסמך מתייחסים לתיקים שנפתחו במשטרה, תיקים הנמצאים בתביעה, תיקים שנסגרו ותיקים הנמצאים בחקירה (קיים, 2015).

2 כך למשל, שיעור האימוץ בכלל האוכלוסייה הוא 0.2%, בעוד שיעור האימוץ בקרב הנשים בזנות הוא 25%.

ישנן שתי דרכים בהן ניתן לבצע אומדן לעלויות הטיפול בתיקים אלה. הראשונה היא חישוב עלות כוח האדם העוסק ישירות בטיפול בתיקים אלה בתוספת עלויות הכליאה והמאסר בגין הרשעות בתיקים (ראה נספח א').³

השנייה היא להיעזר בעלויות פשיעה שחושבו בדו"ח נפרד כפי שנציג להלן. על פי הנתונים העולים ממסמך "הנזק הכלכלי מתופעת הפשיעה בישראל" (המשרד לביטחון פנים, 2014), עלויות הפשיעה הינן:

טבלה מס' 8: עלויות הפשיעה	
סוג פשע	הנזק הכלכלי "למקרה הממוצע"
רצח	2,340,900
עבירות אלימות	39,100
מין	40,400
רכוש	10,100
מרמה	7,000
ממוצע	12,300

רכיבי הפשיעה הינם:

לנזק הכלכלי הכולל הנגרם כתוצאה מהפשיעה מרכיבים רבים. ישנם נזקים ישירים ונזקים עקיפים, נזקים מנגזרת ראשונה ומנגזרת שנייה ושלישית. למרות מורכבות הנושא ניתן לקבץ את מעגלי הנזק לשלושה מעגלים עיקריים:

נזק שנגרם כתוצאה מאיום הפשיעה: כתוצאה מאיום הפשיעה ננקטים צעדי מנע והתגוננות שיש להם עלות כלכלית. צעדים אלה כוללים הוצאות כלכליות ממשיות הנגזרות בין היתר מהמרכיבים הבאים: הוצאות אבטחה, הוצאות ביטוח, התנהגות אישית מתגוננת, פעילות מניעת מצד השלטונות, פעילות קהילתית מתגוננת וחרדה מפני הפשיעה.

נזק הנגרם כתוצאה מהפשיעה: נזק בקבוצה זו נגרם בעיקרו לקורבן הפשיעה, במיוחד במונחים של אובדן רכוש או נזק לרכוש. עם זאת יתכן גם נזק במונחים של טיפול רפואי, זמן היעדרות מעבודה ומרכיבים נוספים כגון: רכוש נגנב וניזוק, הפסד תפוקה או הכנסה מצד הקורבן, הוצאות רפואיות וטיפול נפשי, השפעה נפשית ופיזית על הקורבן, מסגרות תמיכה לקורבן, מניעת השקעות ופיתוח עסקי באזורים מוכי פשיעה.

נזק הנובע מהתגובה לפשיעה: נזקים מסוג זה נוגעים בעיקר למערכת אכיפת החוק כגון: הוצאות על אכיפת החוק (כגון משטרה, תביעה, בתי משפט, ענישת העברייני, כליאה, קצין מבחן וכו'), הוצאות טיפול מניעתי לעברייני ותמיכה במשפחתו וסביבתו. כאמור לעיל, לא כל הנזקים ניתנים לכימות או לתרגום למונחים כספיים באופן חד-ערכי. לאור זאת ונוכח קשיים אלה, נמנעים לרוב מהכללת כלל הנזקים הנגרמים. כתוצאה מכך נוטה אומדן הנזק לשקף נזק כלכלי המוטה כלפי מטה.

העלויות הנוגעות לציר הפשיעה והחוק עומדות על כ-7 מיליון ש"ח בשנה (כ-600 ש"ח פר אישה בזנות). סכום זה מהווה כ-2% מסך העלויות הנוגעות לזנות במדינת ישראל.

3. אנו מעריכים על פי חישוב גס שביצענו על בסיס נתונים חלקיים שקיבלנו מעו"ד לילך שלום מפרקליטות תל אביב פלילי, כי דרך זאת תציג עלות גבוהה יותר מהדרך השנייה. אולם, מאחר שאין בידינו את כלל הנתונים הנדרשים מפרקליטות המדינה בחרנו להציג עלות שמרנית יותר כפי שמוצגת באומדן זה. נשמח לתקן את האומדן לאחר שיגיעו לידינו כלל הנתונים הנדרשים.

להלו דרך החישוב המלאה של ציר הפשיעה והחוק:

מהאגף לחקירות ומודיעין של המשטרה התקבלו נתונים אודות פתיחה וסגירה של תיקים הקשורים לעבירות סחר בנשים וזנות (ראה נספח ב'). הנתונים שנמסרו רלוונטיים לשנים 2015-2012. העבירות שנכללו במסמך שנמסר הינן: סרסרות לזנות, הבאת אדם לעיסוק בזנות, ניהול בתי בושת, פרסום שרותי זנות וסחר בבני אדם לעיסוק בזנות. הנתונים במסמך מתייחסים לתיקים שנפתחו במשטרה, תיקים הנמצאים בתביעה, תיקים שנסגרו ותיקים הנמצאים בחקירה (קיים, 2015). בציר זה נעשו ממוצעים של כלל העבירות הנ"ל על פני השנים:

1. ממוצע שנתי של תיקים שנפתחו במשטרה - 256
2. ממוצע שנתי של תיקים הנמצאים בתביעה - 94
3. ממוצע שנתי של תיקים שנסגרו - 120
4. ממוצע שנתי של תיקים בחקירה - 42

חשוב לציין כי בחישוב הסופי בכל הקשור לעבירות כלפי המוסר (עבירות הקשורות לזנות באופן ישיר) נלקח הממוצע השנתי של תיקים הנמצאים בהליך של תביעה. נתון זה נבחר מכיוון שמהווה את הטיפול המתקדם ביותר ולכן סביר להניח שמדובר בפשעים שאכן התקיימו בפועל וגרמו לנזקים הנושאים עליות. כמו כן, מכיוון שלא קיימת עלות לפשע ספציפי זה, נלקחה העלות של הפשע הממוצע (ראה טבלת עלויות פשע הנ"ל). החישוב הסופי שנעשה בחלק זה הינו:

טבלה מס' 9: חישוב עלויות העבירות כלפי המוסר			
עלות כוללת	עלות הנזק הכלכלי ל"מקרה הממוצע" (ראה טבלה 8)	ממוצע שנתי של תיקים הנמצאים בתביעה	סוג פשע
$94 * 12,300 = 1,159,275$	12,300	94	עבירות כלפי המוסר - עבירות הקשורות לזנות באופן ישיר

בנוסף לעבירות אלו קיימות עבירות הנפוצות בקרב הנשים בזנות והצורכים אותה. ידוע כי רבות מהנשים בזנות צורכות סמים על מנת להקהות את סבלן הפיזי והנפשי שנגרם עקב העיסוק בזנות (רבינוביץ', 2010). בנוסף, נשים אלו חשופות לאלימות ולפגיעה מינית במידה רבה. אלימות מצד סרסורים ולקוחות, אונס, ניסיונות רצח, השפלות, מעשי שוד ועוד הם רק חלק קטן מהעבירות שמתבצעות כלפי הנשים בזנות מידי יום. לעבירות אלו ישנן עלויות גבוהות היוצאות מכיסה של המדינה, אולם, מכיוון שלא היה ניתן להשיג מידע מבוסס אודות אחוז הפשעים הקשורים לתופעת הזנות מכלל הפשעים הנ"ל, נעשה שימוש בניסיון ובמקצועיות של הגורמים המטפלים השונים. משיחות עם מספר גופים אשר פועלים בתחום, ביניהם: "הופכות את היוצרות", "סלעית", מרפאות ניידות ועוד, עלתה תמונת מצב מדאיגה ובעייתית. על פי אותם הגורמים, אחדות בלבד מהנשים פונות למשטרה כאשר מבוצעת כלפיהן עבירה. רוב העדויות מהשטח מדגישות כי הנשים בזנות כמעט ולא פונות לגורמי האכיפה השונים. נשים אלו מתלוננות לא פעם על חוסר היענות לתלונותיהן ועל יחס משפיל ומבזה מצד גורמי האכיפה. כל אלו מביאים את אותן הנשים להדיר רגליהן מתחנות המשטרה על אף שכמות העבירות המבוצעות בהן גבוהה מאוד ביחס לשאר האוכלוסייה. מהשיחות שנערכו עולה כי בכל הקשור לעבירות אלימות, עבירות רכוש (שוד, גניבה ועוד) ועבירות מין (אונס) המבוצעות כנגד נשים בזנות, מספר התלונות המוגשות הוא כמעט אפסי. כפי שצוין לעיל, המסקנה העולה מהשיחות עם גורמים אלו היא אחידה ומוסכמת: נשים בזנות לא מתלוננות על עבירות אלו. עוד עולה

מהדברים כי רשויות החוק כמעט ולא עוצרות את הנשים בגין עבירת שימוש עצמי בסמים. לאור כל האמור לעיל, החישוב הסופי שבוצע בציר עלויות הפשיעה והחוק לא כולל עבירות אלו כיוון שעל פי העדויות אין כמעט אכיפה בכל הקשור אליהן. ציר זה יכלול את העבירות הקשורות לזנות באופן ישיר (סרסרות, שידול לזנות וכדומה) ועבירות רצח.

בכל הקשור לעברות כלפי חיי אדם, ההתייחסות הינה לעבירות רצח בלבד. חלק זה מתבסס על נתונים אשר נלקחו מהאומדן הצרפתי המקביל. במחקר הצרפתי צוין כי בממוצע מתבצעות 8 רציחות בשנה בקרב נשים בזנות. את מספר זה הכפלנו ביחס שבין מספר הנשים בזנות בישראל למול מספר הנשים בזנות בצרפת, על מנת לקבל את מספר עבירות הרצח השנתי הממוצע המתבצע בשנה בקרב נשים בזנות בישראל. להלן חישוב היחס:

$$\frac{12,040}{37,000} = 0.325$$

הערכת מספר עבירות הרצח השנתי הממוצע המתבצע בשנה בקרב נשים בזנות בישראל:

$$0.325 * 8 = 2.6$$

החישוב הסופי שנעשה בחלק זה הינו:

טבלה מס' 10 : חישוב עלויות עבירות רצח			
עלות כוללת	עלות הנזק הכלכלי ל"מקרה הממוצע" (ראה טבלה מס' 8)	מס' עבירות הרצח השנתי הממוצע בקרב נשים בזנות בישראל	סוג פשע
$2.6 * 2,340,900 = 6,093,932$	2,340,900	2.6	רצח

להלן סיכום העלויות של ציר הפשיעה והחוק:

טבלה מס' 11 : סיכום עלויות ציר הפשיעה והחוק	
עלות שנתית	תחום
₪ 6,093,932	עבירות רצח
₪ 1,159,275	עבירות כלפי המוסר
₪ 7,253,207	סך עלויות ציר הפשיעה

5.1.3. ציר המיסים

ציר המיסים מורכב משני חלקים עיקריים:

1. מיסים עקיפים - הכספים אשר היו יכולים להיכנס לקופת המדינה במידה שאנשים היו צורכים מוצרים או שירותים אחרים במקום שירותי מין.
2. מיסים מעבודה – הכספים אשר היו יכולים להיכנס לקופת המדינה כתוצאה מעבודה אלטרנטיבית של הנשים בזנות.

העלויות הנוגעות לציר המיסים עומדות על כ-115 מיליון ש"ח בשנה (כ-9,600 ש"ח פר אישה בזנות). סכום זה מהווה כ-39% מסך העלויות הנוגעות לזנות במדינת ישראל.

להלן דרך החישוב המלאה של ציר המיסים:

1. **מיסים עקיפים** - המסים העקיפים משקפים את הכספים אותם משלמים אלו הצורכים את שירותי המין ואשר היו יכולים להיות מופנים אל מקורות אחרים מהם הייתה המדינה מקבלת את חלקה בצורת המס. על פי הסקר הלאומי לתופעת הזנות (סנטו וכרמלי, 2016), נכון לשנת 2014, האומדן של תשלומי הלקוחות עבור שירותי הזנות הינו כ-1.3 מיליארד שקלים לשנה. סכום זה חושב בשקלול מידע על מספר הנשים הנמצאות במעגל הזנות על פי זירות הזנות, מידע על ממוצע הלקוחות לאישה לפי זירות הזנות, ומידע על מספר ימי העבודה שאישה במעגל הזנות פעילה בהם במהלך שבוע ממוצע. נתונים על התמורה הממוצעת מהלקוח על שירותי המין לפי זירות הזנות נאספו בסקר הלאומי באמצעות ראיונות טלפוניים ובראיונות פנים אל פנים. בהתאם לכך, נאמדו תשלומי הלקוחות במעגל זנות הנשים בישראל, ללא קשר לחלוקת ההכנסה בין הגורמים השונים הפועלים במעגל הזנות. בכדי לחשב את היקף המיסים אשר ישולמו למדינה במידה ויצרכו מוצרים אחרים, נשאלת השאלה - מה יעשו הצרכנים של הזנות כשיפסיקו לצרוך זנות? כיוון שלא קיימת תשובה בספרות לשאלה זו, ננסה לפרק אותה ולענות עליה בשני שלבים:
 - א. כמה מתוך הוצאותיהם על הזנות ימשיכו הצרכנים להוציא בכלל, כלומר, מהי הנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה שתתפנה?
 - ב. מתוך ההוצאות המחליפות זנות, כמה יוציאו הצרכנים על כלכלה רגילה משלמת מיסים ולא על כלכלה שחורה (לדוגמא: הימורים)?

כיוון שהספרות המקצועית לא יודעת לכמת את הגדלים והתחליפיות לשירותי הזנות נבסס את המענה על השערות מושכלות:

- א. כמה מתוך הוצאותיהם על הזנות ימשיכו הצרכנים להוציא בכלל? הצרכנים יחליפו את הזנות בפעילות תחליפית אך לא באופן מלא. בספרות הכלכלה ההתנהגותית נמצא שאנשים עושים "חשבונאות מנטלית" (Thaler, 1985). על פי חשבונאות זו כאשר צרכן מקדיש סכום מסוים לפעילות מסוימת (לדוגמא: בילויים), הוא כבר סופר בראשו ומקשר סכום זה לפעילות ספציפית זו ולכן בפועל יוציא את הסכום על כך. בכדי להיות שמרנים ההנחה היא שהצרכן לא יוציא את כל הסכום, אלא רק חלק ממנו אשר מוערך באומדן זה בכ-0.8. זהו למעשה מקדם שמרני הנמצא בטווח בין ההוצאה המלאה שהספרות אודות ה"חשבונאות המנטלית" תומכת בה לבין הנטייה השולית לצרוך מהכנסה פנויה, שעל פי ממצאי חטיבת המחקר של בנק ישראל (2015) הינה 55%.

- ב. כמה מתוך הוצאותיהם על מוצרים או שירותים שאינם קשורים לזנות יוציאו הצרכנים על כלכלה רגילה משלמת מיסים ולא על כלכלה שחורה – בחלק זה, השאלה הינה מהו השיעור מתוך הוצאותיהם התחליפיות

(אשר פורט בסעיף א' לעיל) אותו יוציאו הצרכנים. סביר להניח שהצרכנים יצרכו במקום זנות מוצר תחליפי, דומה, שקשור לסקס או לבילויים באופן רחב יותר: פורנוגרפיה, מועדוני חשפניות, זנות בחו"ל או בילויים אחרים (חוקיים). בהיעדר נתונים ויכולת להעריך במדויק את שיעור זה, ההערכה השמרנית באומדן זה היא כי רק חצי מהסכום הנ"ל (כלומר, מקדם של 0.5) יוצא על מוצרים חוקיים וממוסים.

לסיכום, החישוב המלא שבוצע על מנת לאמוד את המיסים העקיפים הינו:

טבלה מס' 12: מיסים עקיפים		
מקור	נתון	נושא
הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (סנטו וכרמלי, 2016)	1,300,000,000	סך תשלומי הלקוחות השנתיים עבור שירותי זנות
היסטוריה של קביעת שיעורי מע"מ (רשות המיסים, 2017)	17%	מס צריכה
(ראה הסבר הנ"ל)	$0.8 * 0.5 = 0.4$	מקדם שמרנות
$1,300,000,000 * 17\% * 0.4\% = 88,400,000$		סה"כ מיסים עקיפים בש"ח

2. **מיסים מעבודה** - המסים מהעבודה משקפים את אותם המסים אשר היו מתקבלים מהעבודה האלטרנטיבית בהן יכולות הנשים בזנות לעסוק, ואשר עליה היו משלמות את חלקן למדינה בתצורת מס. להלן פירוט ההנחות שהונחו לשם חישוב זה, וכן מקורות המידע אודות הנתונים:

- העבודה האלטרנטיבית מתייחסת לעבודה בשכר מינימום חודשי של 5,000 ₪ הנהוג במשק על פי המוסד לביטוח לאומי (2017).
- שיעור התעסוקה חולק לפי מין והשכלה: גברים בני 15 ומעלה בעלי השכלה נמוכה ונשים בנות 15 ומעלה בעלות השכלה נמוכה. בעלי השכלה נמוכה הינם בעלי תעודת סיום בבית ספר תיכון או תעודת בגרות. שיעורי התעסוקה נכונים לשנת 2017 ונלקחו מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- בחישוב זה לא נכללו התועלות האפשריות עבור הממשלה מתקבולי מס ההכנסה, וזאת משום שמס ההכנסה מקוּוּז באמצעות נקודות זיכוי, כיוון שלרוב מדובר בנשים או אימהות חד הוריות (כל זכות, 2016).
- דמי הביטוח הלאומי על פי המוסד לביטוח לאומי (2017) הינם 3.85% מהמשכורת. חישוב זה מחולק למס אותו המעסיק משלם (3.45%) ולמס אותו העובד משלם (0.4%).
- דמי ביטוח הבריאות על פי המוסד לביטוח לאומי (2017) הינם 3.10% מהמשכורת.
- הנתונים אודות מספר הנשים והגברים הבגירים בזנות בישראל נלקחו מהסקר הלאומי לתופעת הזנות (סנטו וכרמלי, 2016).

טבלה מס' 13 : מיסים מעבודה					
פירוט מיסים על שכר מינימום			פירוט נתונים במשק		
<u>3.85%</u>	B1	דמי ביטוח לאומי	<u>12,040</u>		מס' הנמצאים בזנות בישראל
			<u>10,210</u>	WP	מס' הנשים הבגירות בזנות בישראל
			<u>530</u>	MP	מס' הגברים הבגירים בזנות בישראל
<u>3.1%</u>	B2	דמי ביטוח בריאות	<u>5,000</u>	S	שכר מינימום חודשי במשק
			<u>69.2%</u>	ME	שיעור התעסוקה בקרב גברים בני 15 ומעלה בעלי השכלה נמוכה
			<u>59.1%</u>	WE	שיעור התעסוקה בקרב נשים בנות 15 ומעלה בעלות השכלה נמוכה
26,691,628			סה"כ מיסים מעבודה		

החישוב שבוצע על מנת להגיע לסך המיסים מעבודה הינו :

בקרב נשים :

$$\{(B1 * S) + (B2 * S)\} * WP * WE * 12 = 25,162,239$$

בקרב גברים :

$$\{(B1 * S) + (B2 * S)\} * MP * ME * 12 = 1,529,389$$

מחיבור של שתי התוצאות הנ"ל, התקבלו סך המיסים שהיו יכולים להיכנס לכיסה של המדינה מתעסוקת הנמצאים בזנות בעבודה אלטרנטיבית : 26,691,628 ₪.

להלן סיכום העלויות של ציר המיסים :

טבלה מס' 16 : סך עלויות ציר המיסים	
עלות שנתית	תחום
₪ 88,400,000	מיסים עקיפים
₪ 26,691,628	מיסים מעבודה
₪ 115,091,628	סך עלויות ציר המיסים

5.2. תוספות צירי העלויות לאומדן הכולל

להלן יובא פירוט אודות תוספות צירי העלויות אותן נושאים גופים אחרים מאשר משרדי הממשלה, ואשר אינם נכללים באומדן המצומצם. להלן פירוטם:

1. תוספות מציר הרווחה
2. ציר הבריאות

5.2.1 תוספות מציר הרווחה

במדינת ישראל קיימות מספר עמותות ותכניות ייעודיות אשר פועלות למטרת שיקום וטיפול בנשים במעגל הזנות. המטרות העיקריות של תכניות אלו הינן צמצום ומניעה של תופעת הזנות ונזקיה ושיקום נשים בזנות. במסגרת תכניות אלו ניתנים שירותים שונים ביניהם: מתן תעסוקה אלטרנטיבית לנשים בזנות, העצמה כלכלית ואישית, ליווי ותמיכה נפשית ומקום מחסה בטוח אליו יוכלו לפנות. תכניות אלו מקבלות תקציבים מהגופים הממשלתיים השונים, ביניהם משרד הרווחה וביטוח לאומי. בנוסף, העיריות, אשר מפעילות בעירן תכניות אלה, משתתפות בעלויות התפעול והתחזוקה שלהן. לאור תכלית הקצאות אלה ומאחר שהתקציב שהוקצה לתוכניות אלה ממילא אינו מספיק לכלל הנשים בזנות, סביר להניח כי תקציבים הניתנים לתכניות ייעודיות לטיפול בתופעת הזנות ימשיכו לפעול ולקבל תקציבים מהמדינה עד למיגור מלא של התופעה ולכן קרוב לוודאי לא יחסכו בשלבים הראשונים של הפעלת תכנית שיקום.

העלויות הנוגעות לתוספות מציר הרווחה עומדות על כ-11 מיליון ש"ח בשנה (כ-1,000 ש"ח פר אישה בזנות).

להלן פירוט התכניות:

א. **תקציב התכנית הבין משרדית לטיפול בצעירות ונשים במעגל הזנות** - בשנת 2009 החלה לפעול התכנית הבין-משרדית לטיפול בצעירות ונשים במעגל הזנות. התכנית פועלת בשיתוף פעולה של מספר משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, ארגונים ועמותות. מטרת התכנית העיקריות הינן צמצום ומניעה של תופעת הזנות ונזקיה בחברה הישראלית, שיקום נשים בזנות וקידום החלמתן של נשים שורדות זנות. במסגרת התכנית פועלים שלושה פרויקטים עירוניים: "סלעית" בתל-אביב, "אופק נשי" בחיפה ו"בשבילך" בבאר-שבע ובאזור הדרום (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2017). להלן תקציב התכנית וחלוקתו:

טבלה מס' 17: התכנית הבין-משרדית לטיפול בצעירות ונשים במעגל הזנות - שנת 2015			
מקור	תקציב שנתי	הגוף המשלם	פרויקט
התוכנית הבין-משרדית לטיפול בצעירות ונשים במעגל הזנות - עדכון ומעקב (מזרחי סימון, ויכילמוביץ-כהן, 2015)	₪ 3,251,000	משרד הרווחה	סלעית
	₪ 150,000	עיריית תל-אביב	
	₪ 2,300,000	משרד הרווחה	אופק נשי
	מימון של החשבונות השוטפים של מבנה הפרויקט ומשכורתה של מנהלת הפרויקט - לא ידוע סכום מדויק	עיריית חיפה	

	₪ 400,000	משרד הרווחה	מרכז "בשבילך"
	₪ 38,947	עריית באר-שבע	
	6,139,947	סה"כ	

תכניות נוספות שתומכות בשיקום ומיגור תופעת הזנות - שני גופים נוספים אשר מקבלים תקציבים מגופים ממשלתיים שונים הינם עמותת "הופכות את היוצרות" ותכנית "הלב" של עמותת עלם. עמותת "הופכות את היוצרות" הינה עמותה הפועלת לשיקום והעצמה אישית של הנמצאות במעגל הזנות. כמו כן, תכנית "הלב" פועלת במסגרת עמותת "עלם" ומתמקדת בטיפול ומניעת ניצול מיני מסחרי בקרב בני נוער וצעירים. להלן תקציבי התכניות:

טבלה מס' 18 : תכניות נוספות			
מקור	תקציב שנתי	הגוף המשלם	פרויקט
גברת לילך צור בן-משה, מנכ"לית העמותה (השיחה נערכה בתאריך 15/5/17)	₪ 800,000	ביטוח לאומי	הופכות את היוצרות
התכתבות מייל עם רעות גיא, מנהלת תחום קצה ונערות בעמותת עלם (התבצע ב- 23/5/17)	₪ 4,200,000	משרד הרווחה	תכנית הלב
	₪ 5,000,000		סה"כ

להלן סיכום התוספות מציר הרווחה:

טבלה מס' 19 : סך התוספות מציר הרווחה	
עלות שנתית	תחום
₪ 6,139,947	התכנית הבין-משרדית
₪ 5,000,000	תכניות נוספות
₪ 11,139,947	סך התוספות מציר הרווחה

5.2.2. ציר הבריאות

תמונת המצב שהתגלתה במחקר זה בכל הנוגע לבריאותן של הנשים בזנות הינה עגומה ובעייתית ביותר. בהיעדר שיתוף נתוני קופות החולים, החיפוש אחר נתונים מקבילים אודות מצבם הבריאותי של הנמצאים בזנות, סוג הטיפולים והמחלות, מספר המטופלים ועוד העלה חרס. בהתייעצות עם הגורמים השונים המטפלים שנים רבות בתופעת הזנות עלו מספר תובנות בנוגע לציר זה. הגברת לילך צור בן משה, מנכ"לית עמותת "הופכות את היוצרות", הסבירה כי הנמצאים בזנות ממעטים לפנות לגורמי הבריאות השונים בארץ, וכשכבר עושים זאת הם אינם מזדהים ככאלו. לרוב, לגורמי הבריאות המטפלים אין דרך לזהות את האנשים הפונים אליהם כאנשים הנמצאים בזנות, וכך נוצר מצב שלא קיימת תמונה ברורה וחד משמעית בנוגע למצבם הבריאותי. בהינתן היעדר הנתונים הנ"ל נוצר קושי באמידת עלויות אלו אשר הוביל לביסוס ציר זה על אומדן מקביל שנערך בצרפת. ההשוואה לאומדן הצרפתי נעשית בכל הקשור לכמות המטופלים, אך

השוואה זו לא מניחה עלויות טיפול זהות בין שתי המדינות. ההנחה שעליה מתבסס ציר זה ואשר באמצעותה התאפשרה ההקבלה לאומדן הצרפתי הינה: צרפת וישראל הן מדינות דומות מבחינת מאפייני החיים שלהן ועל כן ניתן להתבסס על חלק מהנתונים באומדן הצרפתי המקביל שנעשה בתחום ולהשליכם על ישראל, בהיעדר נתונים מבוססים אחרים.

לפי האומדן הצרפתי (Mouvement du Nid, 2015), עלויות רפואיות ישירות הקשורות לתופעת הזנות מורכבות ממספר תחומים שונים:

1. התמכרות לעישון
2. התמכרות לאלכוהול
3. התמכרות לסמים
4. הפלות
5. אשפוזים
6. שירותי רפואה דחופה
7. שירותי ייעוץ - בריאות הנפש
8. צריכת תרופות

באומדן הצרפתי צוין בכל אחד מהסעיפים הנ"ל מהו אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת ומהו אחוז המטופלים מסך הנשים בזנות בצרפת. לאחר מכן חושב ההפרש בין שני אחוזים אלו. הפרש זה משקף את העלויות הנוצרות בגין המטופלים הנמצאים בזנות מעבר לשיעור המטופלים באוכלוסייה הכללית.

החישוב הסופי נעשה בדרך הבאה:

הוצאות הטיפול השנתיות פר אדם X ההפרש הנ"ל X מספר הנשים בזנות

על מנת להקיש מהאומדן הצרפתי לאומדן הישראלי נעשה שימוש ביחס המטופלים בין אוכלוסיית צרפת לבין המטופלים הנמצאים בזנות בצרפת. כלומר:

אחוז המטופלים מכלל הנשים בזנות בצרפת

אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת

אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל התקבל מנתונים שונים המפורסמים על ידי גורמים ממשלתיים מדי שנה. על מנת להגיע לאחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל, נעשה החישוב הבא:

היחס הנ"ל X אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל

לאחר מכן, החישוב נשאר זהה לחישוב שבוצע באומדן הצרפתי שפורט לעיל: נבדק ההפרש בין אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל לבין אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל, ולבסוף, הפרש זה הוכפל בהוצאות הטיפול פר אדם במונחי שנה ובמספר הנשים בזנות.

בטרם יוצג החישוב המלא של ציר הבריאות, חשוב לציין מספר נקודות הרלוונטיות לדרך החישוב של ציר זה באומדן הישראלי:

* ההתייחסות במחקר הצרפתי היא לעתים לנשים, לעתים לגברים ולעתים לכלל האוכלוסייה - ההתייחסות לציר הבריאות באומדן הישראלי זהה לדרך החישוב שנעשתה בצרפתי ומפורטת עבור כל אחד מהחישובים השונים.

* במחקר הצרפתי התייחסו לקבוצת גיל של 18-60 שנה בכל הקשור לחלק מהעלויות הרפואיות. בחישוב הנכון למדינת ישראל נעשו התאמות נדרשות. בחישוב זה, נלקחה קבוצת גיל של 15-59 - היכן שהיו נתונים המתייחסים לקבוצת גיל זו נעשה בהם שימוש והיכן שלא היו קיימים נעשה שימוש בנתונים הכלליים של האוכלוסייה.

* כתוצאת מהיעדר נתונים מבוססים אודות בריאות הנשים בזנות, בחלק מהקטגוריות הנתונים שנלקחו מתייחסים לשנים שונות (לדוגמא: התקציב מתייחס לשנה מסוימת ואילו מספר האנשים מתייחס לשנה אחרת).

העלויות הנוגעות לציר הבריאות עומדות על כ-13 מיליון ש"ח בשנה (כ-1,000 ש"ח פר אישה בזנות).

להלן דרך החישוב המלא של ציר הבריאות:

*לנוחיות העיון במסמך המספרים המוצגים בחישובים מטה הינם מעוגלים.

- נתונים תומכים (רלוונטיים לחישובים הסופיים):

טבלה מס' 20: נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה			
מקור	מספר אנשים	סימון	קטגוריה
אומדני סך הכל אוכלוסייה ביישובים לפי אזורים סטטיסטיים מאוחדים וגיל, סוף 2015 (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2015)	8,463,427	P	מס' אזרחי ישראל נכון לשנת 2015
	4,268,205	W	מס' הנשים בישראל נכון לשנת 2015
	4,195,222	M	מס' הגברים בישראל נכון לשנת 2015
	4,763,689	P1	מס' אזרחי ישראל בקבוצת גיל של 18-60 שנה נכון לשנת 2015
	2,384,609	W1	מס' הנשים בישראל בקבוצת גיל של 18-60 שנה נכון לשנת 2015
	2,379,081	M1	מס' הגברים בישראל בקבוצת גיל של 18-60 שנה נכון לשנת 2015

טבלה מס' 21: נתונים כלליים אודות הנמצאים בזנות			
מספר אנשים	מספר אנשים	סימון	קטגוריה
הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (סנטו וכרמלי, 2016)	12,040	N	מס' הנמצאים בזנות במדינת ישראל
	11,470	WP	מס' הנשים בזנות בישראל
	570	MP	מס' הגברים בזנות בישראל

	10,740	N1	מס' הבגירים בזנות במדינת ישראל
	10,210	WP1	מס' הנשים הבגירות בזנות בישראל
	530	MP1	מס' הגברים הבגירים בזנות בישראל

• חישובים סופיים:

1. התמכרות לעישון:

טבלה מס' 22: עישון - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה			
מקור	מספר אנשים / סכום	אחוז	קטגוריה
דו"ח שר הבריאות על העישון בישראל 2015 (משרד הבריאות, 2015)	$19.7\% * P1 = 938,447$	19.7%	אומדן המעשנים מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל
נזקי העישון (משרד הבריאות, 2017)	1,700,000,000		סה"כ עלויות במדינת ישראל בגין נזקי העישון

טבלה מס' 23: עישון - נתונים אודות הנמצאים בזנות		
נשים	גברים	נתון
2.19	1.86	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
13.6%	26%	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל (משרד הבריאות, 2015)
$2.19 * 13.6\% = 30\%$	$1.86 * 26\% = 48\%$	אחוז המטופלים בזנות בישראל
$30\% - 13.6\% = 16\%$	$48\% - 26\% = 22\%$	הפרש
$\frac{1,700,000,000}{938,447} = 1,812$		עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 22)
$WP1 * 1,812 * 16\% = 2,994,502$	$MP1 * 1,812 * 22\% = 213,964$	סך עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל
$213,964 + 2,994,502 = 3,208,467$		סה"כ

2. התמכרות לסמים ולאכזוהול:

במדינת ישראל ישנו תקציב משותף לרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול (ענבר, 2015), לכן שני סעיפים אלו חושבו יחדיו.

טבלה מס' 24: סמים ולאכזוהול - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה			
מקור	מספר אנשים / סכום	סימון	קטגוריה
סקירת השירותים החברתיים 2009 (גורבטוב ופלורנטין, 2009)	10,764	MD	אומדן הגברים המכורים לסמים מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל (גילאים 19-64)
	2,689	WD	אומדן הנשים המכורות לסמים מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל (גילאים 19-64)
	MD+WD=13,453	PD	אומדן המכורים לסמים מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל
סקירת השירותים החברתיים 2009 (גורבטוב ופלורנטין, 2009)	5,706	MA	אומדן הגברים המכורים לאלכוהול מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל (גילאים 19-64)
	1,287	WA	אומדן הנשים המכורות לאלכוהול מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל (גילאים 19-64)
	MA+WA=6,993	PA	אומדן המכורים לאלכוהול מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל
סקירת השירותים החברתיים 2009 (גורבטוב ופלורנטין, 2009)	22,238	TDA	סה"כ אוכלוסייה הנפגעת מסמים ולאכזוהול (בגירים וקטינים)
הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול (שחק, 2015)	44,000,000	CDA	סה"כ עלויות במדינת ישראל על נזקי הסמים והאלכוהול (תקציב משותף)

טבלה מס' 25: אלכוהול - נתונים אודות הנמצאים בזנות		
נשים	גברים	נתון
1.39	1.51	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
$\frac{WA}{W1} = 0.054\%$	$\frac{MA}{M1} = 0.24\%$	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל
$1.39 * 0.054\% = 0.075\%$	$1.51 * 0.24\% = 0.36\%$	אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל
$0.075\% - 0.054\% = 0.021\%$	$0.36\% - 0.24\% = 0.122\%$	הפרש
$\frac{CDA}{TDA} = 1,979$		עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 24)
$WP1 * 1979 * 0.021\% = 4,240$	$MP1 * 1979 * 0.122\% = 1,275$	סך עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל
$1,275 + 4,240 = 5,515$		סה"כ

טבלה מס' 26 : סמים - נתונים אודות הנמצאים בזנות		
נשים	גברים	נתון
2.8	2.85	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
$\frac{WD}{W1} = 0.11\%$	$\frac{MD}{M1} = 0.45\%$	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל
$2.8 * 0.11\% = 0.31\%$	$2.85 * 0.45\% = 1.288\%$	אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל
$0.31\% - 0.11\% = 0.2\%$	$1.288\% - 0.45\% = 0.83\%$	הפרש
$\frac{CDA}{TDA} = 1,979$		עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 14)
$WP1 * 1,979 * 0.2\% = 41,004$	$MP1 * 1,979 * 0.83\% = 8,759$	סך עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל
$8,759 + 41,004 = 49,763$		סה"כ

3. הפלות (סעיף זה מתייחס לנשים בלבד):

טבלה מס' 27 : הפלות - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה		
מקור	מספר אנשים / סכום	קטגוריה
הפסקות הריון על פי החוק 1990-2014 (משרד הבריאות, 2016)	19,467	כמות הפסקות הריון של נשים בגיל הפרייון (-15 (49 שבועו בשנת 2014
הפסקות הריון (כל זכות, 2016)	2,979	עלות הפסקת הריון במדינת ישראל

ביאור נתון - עלות הפסקת הריון במדינת ישראל:

עלות הפסקת הריון תרופתית – 2,095 ₪

תשלום עבור הוועדה להפסקת הריון - 414 ₪

* חשוב לציין כי בהתאם לשמרנות האומדן נלקחו העלויות הנמוכות ביותר עבור הפסקת הריון.

החישוב הסופי לנתון עלות הפסקת הריון הינו:

$$2,095 + 414 = 2,509$$

טבלה מס' 28 : הפלות - נתונים אודות הנשים בזנות	
נשים	נתון
2.77	יחס המטופלים השל הנשים בזנות בצרפת לבין המטופלות מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
$\frac{19,467}{W1} = 0.82\%$	אחוז המטופלות מכלל אוכלוסיית ישראל
$0.82\% * 2.77\% = 2.26\%$	אחוז המטופלות בזנות בישראל
$2.26\% - 0.82\% = 1.44\%$	הפרש
2,509	עלות הפסקת הריון בישראל (ראה טבלה מס' 27)
$WP1 * 2,509 * 1.44\% = 370,724$	סה"כ עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל

4. אשפוזים:

טבלה מס' 29 : אשפוז - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה			
מקור	מספר אנשים / סכום	סימון	קטגוריה
אשפוזים במחלקות הפנימיות 2000-2012 (חקלאי, 2013)	109,400	H	מס' האשפוזים במחלקות פנימיות של גילאי 15-64 בשנת 2012
	417,700	HD	סך ימי אשפוז במחלקות פנימיות של גילאי 15-64 בשנת 2012
	$\frac{HD}{H} = 3.82$	D	ממוצע ימי אשפוז במחלקות פנימיות של גילאי 15-64 בשנת 2012
מחירון משרד הבריאות לשירותים אמבולטוריים ולשירותי אשפוז (משרד הבריאות, 2017)	2193	CH	עלות יום אשפוז (לפי תעריפון 12.1.2017 - תעריף ג')

טבלה מס' 30 : אשפוזים - נתונים אודות הנמצאים בזנות	
נשים וגברים	נתון
1.67	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
$\frac{H}{P1} = 2.296\%$	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל
$1.67\% * 2.296\% = 3.83\%$	אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל
$3.83\% - 2.296\% = 1.53\%$	הפרש

$D * CH = 8,373$	עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 29)
$N1 * 8,373 * 1.53\% = 1,376,806$	סה"כ עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל

5. שירותי רפואה דחופה (אמבולנסים):

בסעיף זה נלקחו נתוני מד"א בלבד מכיוון ששאר החברות הינן פרטיות (לדוגמא: שח"ל ונטלי). כמו כן, הנתונים מתייחסים לכלל האוכלוסייה בהיעדר נתונים המחולקים לפי גיל.

טבלה מס' 31: שירותי רפואה דחופה - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה		
מקור	מספר אנשים / סכום	קטגוריה
דוח מסכם (פג וסימן-טוב, 2015)	660,940	מס' הזנקות בשנה
הוועדה לבחינת דרכי ההפעלה והשליטה למענה ראשוני לשירותי עזרה ראשונה טרום בית חולים במערך שירותי הרפואה הדחופה (2014)	450,000,000	סה"כ עלויות רפואה דחופה (מד"א)

טבלה מס' 32: שירותי רפואה דחופה - נתונים אודות הנמצאים בזנות	
נשים וגברים	נתון
1.67	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
$\frac{660,940}{P} = 7.81\%$	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל
$1.67\% * 7.81\% = 13.02\%$	אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל
$13.02\% - 7.81\% = 5.21\%$	הפרש
$\frac{450,000,000}{660,940} = 681$	עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 31)
$N * 681 * 5.21\% = 426,777$	סה"כ עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל

6. שירותי ייעוץ (בריאות הנפש):

בסעיף זה הנתונים מתייחסים לכלל האוכלוסייה בהיעדר נתונים המחולקים לפי גיל.

טבלה מס' 33 : שירותי ייעוץ - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה			
מקור	מספר אנשים / סכום	אחוז	קטגוריה
סוגיות מרכזיות בתחום הבריאות (הכנסת – מרכז המחקר והמידע, 2015)	$15\% * P = 1,269,514$	15%	מטופלים בבריאות הנפש בישראל
פרטי התקציב לשנת 2017 (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2017)	1,505,691,000		סה"כ עלויות במדינת ישראל על בריאות הנפש

טבלה מס' 34 : שירותי ייעוץ - נתונים אודות הנמצאים בזנות	
נשים וגברים	נתון
3	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
15%	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל (ראה טבלה מס' 33)
$3\% * 15\% = 45\%$	אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל
$45\% - 15\% = 30\%$	הפרש
$\frac{1,505,691,000}{1,269,514} = 1,186$	עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 33)
$N * 1,186 * 30\% = 4,283,940$	סה"כ עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל

7. צריכת תרופות:

בסעיף זה הנתונים מתייחסים לכלל האוכלוסייה בהיעדר נתונים המחולקים לפי גיל.

טבלה מס' 35 : צריכת תרופות - נתונים כלליים אודות כלל האוכלוסייה		
מקור	מספר אנשים / סכום	קטגוריה
הוועדה הציבורית להרחבת סל שירותי הבריאות לשנת 2017 (משרד הבריאות, 2017)	75,000	מס' האנשים הצורכים תרופות
	460,000,000	תקציב סל התרופות

טבלה מס' 36 : צריכת תרופות- נתונים אודות הנמצאים בזנות	
נשים וגברים	נתון
3	יחס המטופלים של הנמצאים בזנות בצרפת לבין המטופלים מכלל אוכלוסיית צרפת (Mouvement du Nid, 2015)
$\frac{75,000}{P} = 0.886\%$	אחוז המטופלים מכלל אוכלוסיית ישראל (ראה טבלאות מס' 20 ו-35)
$3\% * 0.886\% = 2.658\%$	אחוז המטופלים הנמצאים בזנות בישראל
$2.658\% - 0.886\% = 1.772\%$	הפרש
$\frac{460,000,000}{75,000} = 6133$	עלות טיפול בישראל (ראה טבלה מס' 35)
$N * 6133 * 1.772\% = 1,308,784$	סה"כ עלויות הטיפול בזנות בלבד במדינת ישראל

בנוסף לכלל החישובים הנ"ל עלה כי קיימות במדינת ישראל שתי תכניות ייעודיות המספקות מענה לטיפול בבעיות בריאות שונות הנפוצות בקרב הנשים בזנות:

1. תכנית החלפת מזרקים ושירותים רפואיים - תכנית זו נועדה למזער את הנזקים לאוכלוסיית המכורים שאינם מעוניינים בטיפול וגמילה מסמים. תכנית זו פותחה על ידי משרד הבריאות בשיתוף הרשות למלחמה בסמים ובאלכוהול ובשיתוף הוועד למלחמה באיידס. כחלק מהתכנית, המכורים מקבלים הדרכה להזרקה בטוחה, הדרכה לקיום יחסי מין בטוחים, החלפת מזרקים מזוהמים במזרקים סטריליים, בדיקת מחלות זיהומיות והפניות לטיפול במסגרות המתאימות במידת צורך. כל זאת על מנת למנוע התפשטות של מחלות זיהומיות קשות בקרב המכורים אשר מסכנות את חייהם ומהוות סכנה גם לסביבה (משרד הבריאות, 2017). מנהל התכנית, מר דני גולד, העריך כמה מסך התקציב השנתי של תכנית זו מופנה לאוכלוסיית הנשים בזנות:

טבלה מס' 37 : תכנית חלוקת מזרקים	
עלות	נתון
100,000	ציוד
36,000	הדרכה
152,000	שכר
$100,000 + 36,000 + 152,000 = 288,000$	סה"כ

2. מרפאות ניידות - משרד הבריאות מפעיל מרפאות מין ואיידס באמצעות לשכות הבריאות ת"א וחיפה. המרפאות הינן מרפאות קהילתיות לאיתור ולטיפול במחלות מין. כל השירותים הרפואיים והפסיכו-סוציאליים במרפאות ניתנים בחינם ובאופן אנונימי לכל דורש, ללא תלות בגיל, מין, סטאטוס אזרחי או עיסוק. למרפאות המין בתל אביב ובחיפה שתי מרפאות ניידות, מרפאת לוינסקי ומרפאת הפרסים, אשר

עוסקות בקידום יחסי מין מוגנים. צוותי המרפאות ושלוחותיהן הניידות על בסיס יומי בסיוע למעורבות ולמעורבים בזנות ובפרט מעניקים להם סיוע מקיף בתחומי הבריאות והרווחה (משרד הבריאות, 2017). הנתונים הבאים התקבלו על ידי הגברת יעל גור, מנהלת מרפאת לוינסקי, והגברת נגה שילוח, מנהלת מרפאת הפרסים:

טבלה מס' 38 : תקציבי מרפאות ניידות לטיפול באנשים המעורבים בזנות	
תל אביב – מרפאת לוינסקי	חיפה – מרפאת הפרסים
855 אלש"ח תקציב ייעודי 60 אלש"ח תוספת	717,000 אלש"ח תקציב ייעודי 100,000 אלש"ח תוספת
855,000 + 60,000 = 915,000	717,000 + 100,000 = 817,000
סה"כ	915,000 + 817,000 = 1,732,000

כפי שצוין, כלל העלויות הקשורות לציר הבריאות ייכנסו לאומדן הכולל בלבד, כיוון שהגוף שמשלם עבורן הוא למעשה קופות החולים השונות ולא המדינה.

להלן סיכום העלויות של ציר הבריאות:

טבלה מס' 39 : סיכום עלויות ציר הבריאות	
סך עלות	סעיף
₪ 3,208,467	התמכרות לעישון
₪ 5,515	התמכרות לאלכוהול
₪ 49,763	התמכרות לסמים
₪ 370,724	הפלות
₪ 1,376,806	אשפוזים
₪ 426,777	שירותי רפואה דחופה
₪ 4,283,940	שירותי ייעוץ
₪ 1,308,784	צריכת תרופות
₪ 288,000	חלוקת/ החלפת מזרקים
₪ 1,732,000	מרפאות ניידות
₪ 13,050,776	סה"כ

6. עלויות אישיות

מעבר לעלויות הכלכליות הנרחבות הנוגעות לתופעת הזנות, קיימות עלויות חברתיות ואישיות קשות אותן נושאות נשים בזנות. תמחור האושר האישי של הנשים בזנות הינו נושא מורכב ביותר. נשים בזנות חשופות תכופות לאלימות ולתקיפות מיניות, אפליה וחסכים בחינוך (Farley, 1998). כמו כן, הפרות מרובות של זכויות האדם הבסיסיות הן אינהרנטיות לתופעת הזנות (Farley, 2004). למעשה, ניתן לגרוס כי אושרן האישי של נשים בזנות לא ניתן לתמחור כלל. עם זאת, ניתן לטעון כי איכות החיים של נשים בזנות מורכבת משני מרכיבים עיקריים:

1. ערך החיים - נמדד בציר הבריאות
2. התוספת הפוטנציאלית להכנסה הפנויה של נשים בזנות

בפרק זה הוחלט לחשב את איכות החיים של הנשים בזנות בתור ההפרש שבין ההכנסה הפנויה הצפויה למשוקמת ממעגל הזנות לבין ההכנסה הפנויה של הנמצאות בזנות. ההפרש, יהווה את התוספת הפוטנציאלית לאיכות החיים של האישה בזנות, במידה שתעבור את הליך השיקום ותצא מהמעגל.

מכיוון שבציר זה לא מדובר בעלויות אשר מדינת ישראל נושאת בפועל, הוחלט להפרידו מחישוב העלות הכוללת של האומדן. מטרת הציר היא לחשוף את המחיר האישי אותו נושאות נשים בזנות ולהעלות את המודעות לנושא. ה"עלות" מכומתת למונחים כלכליים על מנת לדבר באותה השפה בה מדבר האומדן ולהדגיש את חשיבותה והיקפה.

העלויות האישיות עומדות על כ-370 מיליון ש"ח בשנה (כ-30 אלף ש"ח פר אישה בזנות).

להלן דרך החישוב המלאה של ציר העלויות האישיות והחברתיות:
חישוב ההכנסה הפנויה השנתית של הנשים בזנות:

טבלה מס' 39: ההכנסה הפנויה השנתית של הנשים בזנות		
מקור	חישוב	נתון
הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל (משרד הרווחה, אפריל 2016)	1,300,000,000	כספים שיוצאים על צריכת זנות מידי שנה
	12,040	מספר האנשים בזנות בישראל
	$\frac{1,300,000,000}{12,040} = 107,973$	הכנסה שנתית ממוצעת פר אישה בזנות
התכתבות מייל עם הגברת לילך צור בן-משה, מנכ"לית עמותת "הופכות את היוצרות" 5/7/17 (נלקחו הנתונים השמרניים ביותר)	50%	שיעור התשלום לסרסור
	50%	שיעור ההוצאה על צריכת סמים
	$107,973 * 50% * 50% = 26,993$	סה"כ הכנסה שנתית פנויה ממוצעת עבור אישה בזנות

חישוב ההכנסה הפנויה השנתית הפוטנציאלית של משוקמת מזנות :

טבלה מס' 40 : ההכנסה הפנויה השנתית הפוטנציאלית של משוקמת מזנות		
מקור	חישוב	נתון
המוסד לביטוח לאומי	5,000	שכר מינימום חודשי
	0.4%	דמי ביטוח לאומי
	3.10%	דמי ביטוח בריאות
$5,000 * (0.4\% + 3.10\%) = 175$		סך המיסים המשולמים
$(5,000 - 175) * 12 = 57,900$		סה"כ הכנסה שנתית פנויה פוטנציאלית עבור של משוקמת

ההפרש בין ההכנסה הפנויה של המשוקמת להכנסה הפנויה של אישה בזנות הינה :

$$57,900 - 26,993 = 30,907$$

30,907 ₪ מהווים את התוספת השנתית האפשרית לאיכות החיים עבור אישה בזנות.

העלות האישית השנתית בעבור כלל הנשים בזנות הינה :

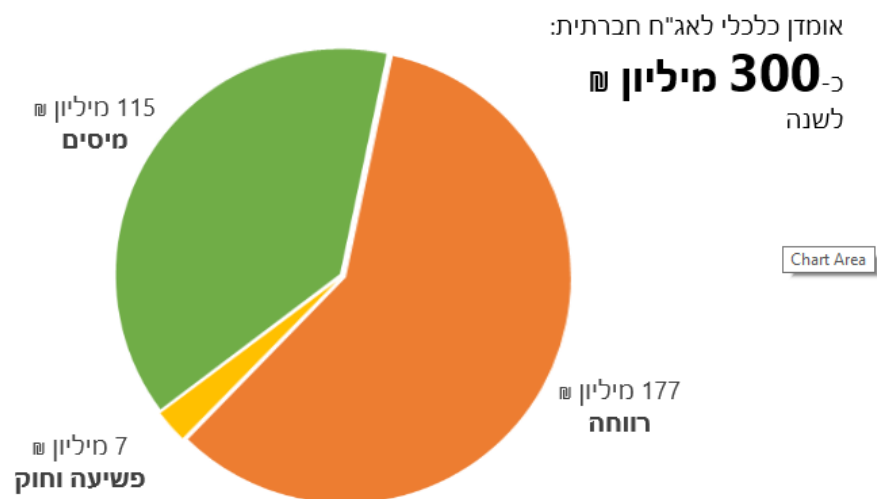
$$30,907 * 12,040 = 372,116,000$$

7. סיכום ומסקנות

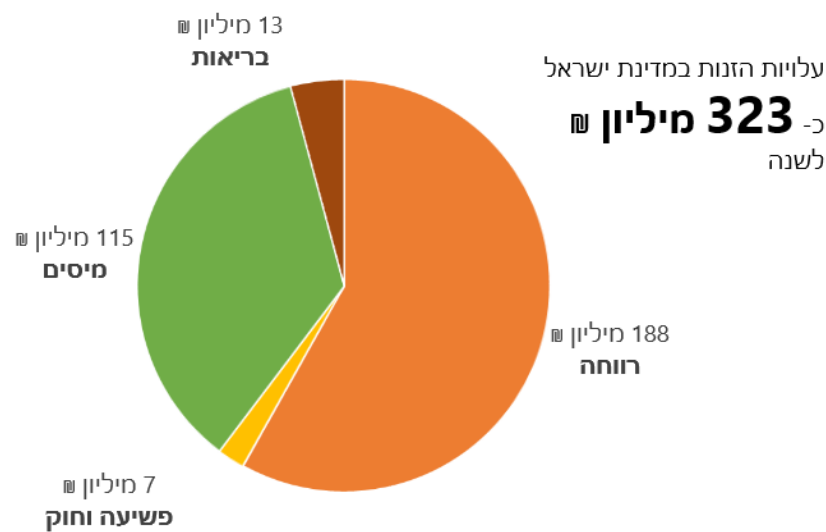
כפי שציינו בתחילת הדברים וכעולה מהמציאות ומהספרות העוסקת בתופעת הזנות מדובר באחת האוכלוסיות המוחלשות ביותר הקיימות בחברה הישראלית כיום. בנוסף, יחס הסביבה כלפי נשים בזנות וחוסר ההבנה למניעים ולגורמים המובילים לזנות מעמיקים את הפערים ומובילים לבידוד אוכלוסייה זו משאר החברה. במסמך זה, ביקשנו לאמוד את כלל העלויות הנוגעות לתופעת הזנות במדינת ישראל. על אף גישה מוגבלת לנתונים שליוו אותנו זה וצורך בגישור על פערים, בוצע אומדן מקיף, הכולל הן את העלויות הישירות והן את העלויות העקיפות של התופעה. אנו מעריכים כי ככל שהנושא יטופל בצורה שיטתית ומסודרת ניתן יהיה למדוד, לתעד ולאסוף נתונים מעודכנים בנושא שישמשו את כל ה בדבר. לאור הסקירה הספרותית והניתוח הכלכלי שנעשה בעבודה זו, נראה כי המענה הניתן על ידי המדינה לטיפול בבעיה אינו תואם את גודלה ומורכבותה. כאמור, בשנת 2016 התקציב השנתי הכולל של משרד הרווחה עמד על כ-21.5 מיליון ש"ח, כלומר, תקציב שנתי של 1785 ש"ח עבור טיפול באדם הנמצא בזנות.

האומדן המכיל בתוכו את העלויות היוצאות באופן ישיר ממשרדי הממשלה השונים, מסתכם לכדי 298,848,526 מיליון ש"ח בשנה. האומדן הכולל, המכיל בתוכו גם את העלויות היוצאות מכיסם של גופים אחרים, מסתכם לכדי 323,039,276 מיליון ש"ח בשנה. כפי שניתן ללמוד מהפרק האחרון במסמך זה, סך העלות האישית לנשים בזנות נאמדת ב- 370 מיליון ש"ח המהווים לכשעצמם עלות אישית כלכלית גבוהה לאוכלוסייה זאת.

להלן התפלגות אומדן העלויות המצומצם בלבד:

להלן התפלגות האומדן הכולל:

עולם הזנות מורכב וקיימות גישות מעורבות בנוגע לדרכי הטיפול בתופעה. מכיוון שאין פתרון יחיד שיבטיח את מיגור התופעה, יש לעודד מודלים של תשלום עבור הצלחה חדשניים וביניהם מודל איגרת חוב חברתית המאפשר תשלום עבור הצלחה (Pay for Success). במודל זה, הממשלה תחסוך חלק מעלויותיה בגין תופעת הזנות ותשלם למשקיעים רק על הצלחות השיקום בפועל. כפי שצוין קודם, אג"ח חברתית הינה מכשיר פיננסי אשר משקיע את הכספים שהוא מגייס ממשקיעים פרטיים בעמותות העוסקות בטיפול בבעיות חברתיות. כך נוצרות שתי שורות רווח:

1. רווח כלכלי - חיסכון כלכלי לממשלה ותשואה למשקיעים.
2. רווח חברתי - פתרון הבעיה החברתית, כלומר, מיגור תופעת הזנות ושיפור חייהם של הנמצאים בה.

כלי זה הופך יותר ויותר עם השנים וניתן לראות שימוש בו במדינות שונות בעולם, בהן: בריטניה, ארה"ב, אוסטרליה, הולנד ועוד. האומדן הנוכחי מסכם את מרבית העלויות הישירות והעקיפות הכרוכות בתופעת הזנות בישראל היום, עלויות אשר חלקן עשוי להיחסך באם הזנות תטופל.

8. הצגת צוות העבודה על המחקר

אומדן כלכלי זה נערך על ידי הקליניקות הכלכליות, בבית הספר טיומקין לכלכלה של המרכז הבינתחומי. הקליניקות הכלכליות בבית ספר טיומקין לכלכלה מעניקות חינוך וייעוץ כלכלי לאוכלוסיות מעוטות יכולת ולעסקים קטנים וחברתיים, באמצעות סטודנטים לכלכלה.

אומדן זה נעשה בשיתוף פעולה מלא עם צוות הכלכלנים של Social Finance Israel, עמנואל בוחבוט (R&D Director) ועומר שניר (Associate), שליוו אותנו לכל אורכו, לימדו וכיוונו הן מבחינה מקצועית והן מבחינה אישית.

איסוף החומר, ניתוחו ועריכתו לכדי מסמך אומדן כלכלי מקיף נעשה על ידי הסטודנטיות לכלכלה שני חליוא ואור טנדלר בהנחייתה של עו"ד הילה שמע-חיינר, מנהלת מערך הקליניקות הכלכליות ובליווי אקדמי של ד"ר טלי רגב.

9. ביבליוגרפיה

- אלמוג, ש. (2008). נשים מופקרות. ירושלים: משרד הביטחון.
- בנק ישראל, חטיבת המחקר (2015). ההתפתחויות הכלכליות בחודשים האחרונים 140: הצריכה הפרטית וגורמים פיננסיים. (עמ' 52-59). ירושלים.
- גורבטוב, ר' ופלורנטין, א'. (2009). סקירת השירותים החברתיים 2009: חלק א' – אוכלוסיית המתמכרים לסמים לאלכוהול ולהימורים. (עמ' 284-304). משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- הבורסה לניירות ערך. (2017). איגרות חוב בקליל. נדלה מ- www.tase.co.il
- הירשפלד, א' וסגל, א'. (2014). סקירת השירותים החברתיים 2014: חלק ב' – ילדים מאומצים ומשפחות מאמצות. (עמ' 145-164). משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- הכנסת – מרכז המחקר והמידע (2015). סוגיות מרכזיות בתחום הבריאות.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2015). אומדני סך הכל אוכלוסייה ביישובים לפי אזורים סטטיסטיים מאוחדים וגיל, סוף 2015.
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2016). תיקים שנפתחו במשטרה, לפי קבוצת עברה, ועברות לפי סוג (1). נדלה מ- <http://www.cbs.gov.il>
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2017). פרטי התקציב לשנת 2017. נדלה מ- <http://www.cbs.gov.il>
- הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2017). נתונים מסקר כוח אדם לחודש אפריל 2017. נדלה מ- <http://www.cbs.gov.il>
- המוסד לביטוח לאומי (2017). נתונים כלליים – שכר מינימום. נדלה מ- <https://www.btl.gov.il>
- המוסד לביטוח לאומי (2017). שיעורי דמי ביטוח והסכומים. נדלה מ- <https://www.btl.gov.il>
- הרמל, י', מאיר, א' וקופפר, ח'. (2010). סקירת השירותים החברתיים 2010: חלק ה' – מדיניות הטיפול בנשים, צעירות ונערות המנוצלות במעגל הזנות. (עמ' 385-405). משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- חקלאי, צ'. (2013). אשפוזים במחלקות הפנימיות 2000-2012. משרד הבריאות – אגף המידע.
- כל זכות (2016). הפסקת הריון. נדלה מ- <http://www.kolzhut.org.il>
- כל זכות (2016). נקודות זיכוי ממס הכנסה. נדלה מ- <http://www.kolzhut.org.il>
- כרמלי, א', כרמלי, י' ואברמוביץ, צ'. (2016). התכנית הבין-משרדית לטיפול בנשים ובצעירות במעגל הזנות: מחקר והערכה. משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- לוטן, א'. (2006). הזנות בישראל – סקירת התופעה ויחס הממסד אליה. הכנסת - מרכז המחקר והמידע.
- מזרחי סימון, ש' ויכימוביץ-כהן, נ'. (2015). התכנית הבין-משרדית לטיפול בצעירות ונשים במעגל הזנות-עדכון ומעקב. הכנסת - מרכז המחקר והמידע.
- משרד הבריאות (2015). דו"ח שר הבריאות על העישון בישראל 2015.
- משרד הבריאות (2016). הפסקות הריון על פי החוק 1990-2014. נדלה מ- <https://www.health.gov.il>
- משרד הבריאות (2017). הוועדה הציבורית להרחבת סל שירותי הבריאות לשנת 2017. נדלה מ- <https://www.health.gov.il>

- משרד הבריאות (2017). מחירון משרד הבריאות לשירותים אמבולטוריים ולשירותי אשפוז. נדלה מ- <https://www.health.gov.il>
- משרד הבריאות (2017). מרפאת הפרסים – ייעוץ, אבחון וטיפול במחלות המועברות במין. נדלה מ- <https://www.health.gov.il>
- משרד הבריאות (2017). נזקי העישון. נדלה מ- <https://www.health.gov.il>
- משרד הבריאות (2017). תכנית החלפת מזרקים ושירותים רפואיים. נדלה מ- <https://www.health.gov.il>
- משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2017). אומנה – משפחה עוטפת לילדים ונוער בסיכון ובסכנה. נדלה מ- <http://www.molsa.gov.il>
- משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2017). מענים חוץ ביתיים. נדלה מ- <http://www.molsa.gov.il>
- משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2017). נשים במעגל הזנות. נדלה מ- <http://www.molsa.gov.il>
- משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2017). שירותי אימוץ. נדלה מ- <http://www.molsa.gov.il>
- נוידרפר, י' (2014). השקעה חברתית, פילנתרופיה ומה שביניהן. Social Finance Israel. סמנכ"ל תכנון, תקצוב ובקרב – המשרד לביטחון פנים (2014). הנזק הכלכלי מתופעת הפשיעה בישראל. נדלה מ- <http://mops.gov.il>
- סנטו, י' וברגר, מ' (2015). סקירת ספרות בנושא: תופעת הזנות במאה העשרים ואחת. תל אביב: משרד הרווחה והשירותים החברתיים והמשרד לביטחון פנים.
- סנטו, י' וכרמלי, א' (2016). הסקר הלאומי על תופעת הזנות בישראל. תל אביב: משרד הרווחה והשירותים החברתיים והמשרד לביטחון פנים.
- ענבר, ע' (2015). סמים ואלכוהול בישראל: נתוני רקע, חקיקה, ופעילות גופי מדינה. הכנסת – מרכז המחקר והמידע.
- פלג, ק' וסימן-טוב, מ' (2015). דוח מסכס - שימוש במודל אופטימיזציה לקביעת נקודות הזנקה של אמבולנסים לקיצור זמני תגובה לתאונות דרכים בישראל - מבוסס מערכת מידע גיאוגרפית (GIS). המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה, מכון גרטנר לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות.
- קיים, ר' (2015) נתונים לדיון ראשון בכנסת בוועדה לקידום מעמד האישה. האגף לחקירות ומודיעין.
- רבינוביץ', מ. (2010). התמכרויות לחומרים פסיכו-אקטיביים בקרב נשים קורבנות זנות. הכנסת – מרכז המחקר והמידע.
- רשות המיסים בישראל (2017). היסטוריה של קביעת שיעורי מע"מ. נדלה מ- <https://taxes.gov.il>
- שחק, מ' (2015). הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול. הכנסת - מרכז המחקר והמידע.

Farley, M., & Barkan, H. (1998). Prostitution, violence against women, and

- posttraumatic stress disorder. *Women and Health*, 27(3), 37-49.
- Mouvement du Nid. (2015). *PROSTCOST Estimate of the economic and social cost of prostitution in France*. France.
- Overall, C. (1992). *What's Wrong with Prostitution? Evaluating Sex Work*. Signs, Vol. 17, pp. 705-724.
- Thaler, R. (1985). Mental Accounting and Consumer Choice. *Marketing Science*, Vol. 4, pp. 199-214.

10. נספחים

נספח א':

בנוסף לדרך החישוב שהוצגה בציר הפשיעה תוצג להלן דרך חישוב נוספת אשר חישובה מתבסס על עלות כוח האדם העוסק ישירות בטיפול בתיקים אלה בתוספת עלויות הכליאה והמאסר בגין הרשעות בתיקים. חשוב לציין כי חישוב זה מתבסס ברובו על בסיס נתונים חלקיים שהתקבלו מעו"ד לילך שלום מפרקליטות מחוז תל אביב פלילי.

חישוב – פרקליטות:

מקור	עלות	קריטריון
שיחה עם עו"ד לילך שלום מיום 20.7.17	30,000	שכר חודשי (עלות מעביד) לפרקליט
	$12 * 30,000 = 360,000$	שכר שנתי
	3	מספר פרקליטים מינימלי לכ- 90 תיקים בשנה (מספר זה לא כולל עבודת אישור נדרשת של מנהל)
$360,000 * 3 = 1,080,000$		סך עלות שנתית

חישוב – משטרה:

מקור	עלות	קריטריון
שיחה עם עו"ד לילך שלום מיום 20.7.17	20,000	שכר חודשי (עלות מעביד) לשוטר
	$12 * 20,000 = 240,000$	שכר שנתי
	5	מספר שוטרים מינימלי לכ- 256 תיקים בשנה (המספר בפועל במחוז תל אביב שמיועד עבור טיפול בתיקים מסוג זה)
$240,000 * 5 = 1,200,000$		סך עלות שנתית

חישוב – כליאה:

מקור	עלות	קריטריון
תיאור וניתוח תקציב המשרד לביטחון הפנים לשנים 2013-2014 (קופמן, 2015).	<u>10,000</u>	ממוצע עלות מאסר שנתית ישירה
התכתבות מייל עם עו"ד לילך שלום מיום 3.8.17	4	משך זמן ממוצע למאסר (בשנים)
	7	מספר תיקים בשנה
$10,000 * 4 * 7 = 280,000$		סך עלות שנתית

ביאור נתון – משך זמן ממוצע למאסר :

על פי עו"ד לילך שלום, בשנת 2016 נדונו והסתיימו 7 תיקים בעונשי מאסר ממש. באחד המקרים העונש היה 16 שנה, במקרה אחר העונש שניתן היה 4 שנים לשני נאשמים והעונשים האחרים עמדו על 8 חודשי מאסר עד שנתיים וחצי (בממוצע כ- 1.6 שנים). על מנת להגיע למשך הזמן הממוצע למאסר נעשה ממוצע משוקלל לפי הנתונים שהתקבלו לעיל:

$$\frac{16 * 1 + 4 * 1 + 1.6 * 5}{7} = 4$$

העלות הכוללת של ציר הפשיעה לפי דרך חישוב זו הינה:

$$1,080,000 + 1,200,000 + 280,000 = 2,560,000$$

בחקירה	תיקים שנסגרו					בתביעה	תיקים שנפתחו במשטרה	עבירות	שנה
	אחר	אין עניין לציבור	חוסר אשמה	חוסר ראיות	סה"כ				
28	-	-	-	2	2	11	41	סרסרות לזנות	שנת 2015 (עד 11.10.15)
1	1	-	-	1	2	5	8	הבאת אדם לעיסוק בזנות	
53	2	2	-	6	10	24	87	ניהול בתי בושת	
28	1	-	-	-	1	11	40	פרסום שירותי זנות	
-	-	-	-	-	-	3	3	סחר בבני אדם לעיסוק בזנות	
110	4	2	-	9	15	34	179	סה"כ	

- התיקים נסגרו בפרקליטויות השונות ולא ע"י המשטרה
- רוב עבירות איסור הפרסום נפתחו ביחד עם עבירות נוספות.
- כל התיקים נספרו עפ"י כלל העבירות ולא דווקא לפי העבירה החמורה בתיק.

רוכי קיים רפ"ק
 קי פשיעה וסחר בבני אדם
 מדור סיוע חקירתי